

Kaja

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Предшколска установа „Каја“ Љиг
Ул. Краљице Марије бб, Љиг
Телефон/Факс: 014/3445-286
Е-mail: vtickaja@gmail.com
www.pu-kaja.rs

Бр: 353
13.08.2017.

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „КАЈА“ ЉИГ

Љиг, август 2017. Године

Општи подаци о Установи

Назив Установе: Предшколска установа „Каја“
Врста установе: Предшколска установа
Седиште: Љиг, Краљице Марије бб.
Основна делатност Установе: 8510 – дневна брига о деци
Језик на коме се остварује образовно-васпитни рад: српски
телефон, факс: 014/3445-286
Електронска адреса: vrtickaja@gmail.com

С А Д Р Ж А Ј

1. ПОЛАЗИШТАПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
2. ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ ДЕЛАТНОСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
3. ЛИЧНА КАРТА
 - 3.1. Основна делатностустанове
 - 3.2. Просторни и материјално-технички условирада
 - 3.3.Кадровски условирада
- 4.ОРГАНИЗАЦИЈАРАДА
 - 4.1. Облицирада
 - 4.2.Бројно стање деце и васпитних група
 - 4.3. Радно време и распореддневних активности
- 5.ВРТИЋ И ЊЕГОВО ОКРУЖЕЊЕ
- 6.ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА
 - 6.1. Програм неге и васпитања деце узраста до 3године
 - 6.2. Програм васпитно образовног рада на узрасту од 3 године до 5,5године
 - 6.3. Припремни предшколскипрограм
- 7.ПОСЕБНИ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ
 - 7.1. Додатнипрограми
 - 7.2. Пригодни и повременипрограми
 - 7.3. Програм стручне подршкепородици
 - 7.4.Прилагођени програми, програм инклузивног образовања
- 8.ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА
- 9.САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ
- 10.САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

11. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА УСТАНОВА

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА

„КАЈА“

Број:

14.септембар 2017.године Љиг

На основу члана 57, 70 и 71 Закона о основама система васпитања и образовања ("Службени гласник Републике Србије" број 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 - аутентично тумачење, 68/2015 и 62/2016 одлука УС) Управни одбор Предшколске установе "Каја" Љиг на седници одржаној 14.септембра 2017. године усвојио је

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „КАЈА“ ЉИГ

1. ПОЛАЗИШТА ЗА ИЗРАДУ ПРЕДШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Основно полазиште за израду Предшколског програма Предшколске установе „Каја“ Љиг (у даљем тексту : ПУ „Каја“) је законски оквир:

1. Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник Републике Србије" број 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 - аутентично тумачење, 68/2015 и 62/2016 одлука УС));
2. Закон о предшколском васпитању и образовању („Сл. гласник РС“ 18/2010);
3. Опште основе предшколског програма; Као и специфичности Установе:
 1. Лична документација и досадашња искуства у раду: планови, програми, извештаји, записници, евиденција стручногусавршавања;
 2. Остварена сарадња са локалном срединим и породицом;
 3. Ресурси којима Установа располаже (материјални, технички, финансијски и кадровски).

2.ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ ДЕЛАТНОСТИ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Циљеви предшколског васпитања и образовања, дефинисани кроз Закон о предшколском васпитању и образовању, су подршка: целовитом развоју и добробити детета предшколског узраста, пружањем услова и подстицаја да развија своје капацитете, проширује искуства и изграђује сазнања о себи, другим људима и свету васпитној функцији породице даљем васпитању и образовању и укључивању у друштвену заједницу развијању потенцијала детета као претпоставке за даљи развој друштва и његов напредак.

Принципи предшколског васпитања и образовања:

✓ **Доступност**- једнако право и доступност свих облика предшколског васпитања и образовања, без дискриминације и издвајања по било ком основу у складу са Законом. У Установи је овај принцип видљив кроз: Правилник о критеријумима уписа у Установу; укључивање деце са различитим тешкоћама и сметњама у развоју у рад редовних васпитних група, прилагођавање средине у вртићу и око вртића у смислу доступности и безбедности за сву децу; прилагођавању свих простора у оквиру вртића за боравак деце како би се уписао већи број деце у односу на постојеће капацитете објеката, доступност информација о раду вртића, кроз брошуре и контакте са различитим службама и појединцима.

✓ **Демократичност**- уважавање потреба и права деце и породице, укључујући право на уважавање мишљења, активно учешће, одлучивање и преузимање одговорности. У Установи се стварају услови за развијање и неговање демократичности као принципа предшколског васпитања и образовања кроз: тимски рад, подела послова, задужења и одговорности за конкретну активности; активно учешће у радним групама и тимовима на нивоу Установе и објекта; заједничко планирање и реализовање различитих активности; заједничко уређење простора од стране васпитача и деце; средина за игру и учење је квалитетна и разноврсна и излази у сусрет дејим инетересовањима, потребама и могућностима; поштовање личности детета и поштовање других људи (колега и родитеља); укључивање родитеља у Савет родитеља и Управни одбор као и у васпитно-образовне активности у овиру групе; васпитач као креатор програма а не само ралаизатор неког „задатог“ програма.

✓ **Отвореност**-кроз континуирану интеракцију са свим агенсима социјализације детета: породицом,школом, инсистуцијама културе, здравства, социјалне заштите, локалном и широм друштвеном заједницом иницирају се и рализују различити облици сарадње. Даље, Установа остварује комуникацију, сарадњу и размену искуства са установама истогкарактера.

✓ **Аутентичност**- целовит приступ детету, уважавање развојних специфичности предшколског узраста, различитости и посебности, неговање игре као аутентичног начина изражавања и учења предшколског детета, ослањање на културне специфичности. Објекти имају своје особености (по месту, начину планирања, уређењу и карактеру активности); уређење и организација простора (собе, хол, терасе) није униформна, непроменљива већ се организује у складу са идејама које деца и васпитачи желе да реализују или са одабраним начином планирања; све програмске активности уважавају и прате узраст детета, специфичне потребе и интересовања.

✓ **Развојност**- развијање различитих облика и програма у оквиру предшколске делатности у складу са потребама деце и породице и могућностима локалне заједнице, континуирано унапређивање кроз вредновање и самовредновање, отвореност за педагошке иновације. Установа са једне стране прати промене и актуелности на нивоу струке, са друге стране прати потребе локалне средине и организује различите понуде и облике рада, укључује се у активности и манифестације на различитим нивоима.

3. ЛИЧНА КАРТА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „КАЈА“

Основна делатност

Предшколска установа „Каја“ Љиг је основана давне 1976. године, одлуком Скупштине Заједнице дечје заштите ооштине Љиг, на седници одржаној 27. марта 1979. године донела је Одлуку да се оснива Дечји вртић као самостална организација удруженог рада под именом „Каја Марковић-Сингер“ са седиштем у Љигу. Тада је вртић имао три радне собе и два васпитача. Данас је модерна установа чија је делатност васпитање и образовање, нега и здравствена заштита деце предшколског узраста.

Просторни и материјално-технички услови рада

Предшколска установа располаже са 1 наменски грађеним објектом у Љигу и једном групом целодневног боравка у Белановици у саставу Основне школе „Сестре Павловић“. Објекти су опремљени по важећим стандардима.

Површина, број соба и опремљеност комплетног простора (намештај, дидактичка средства, играчке) задовољавају прописане стандарде и неопходне услове за праћење савремених тенденција у опремању средине за игру, рад и учење. Дворишни простори објекта су велики и задовољавају дечје потребе за игром и кретањем. Опремљени су справама, љуљашкама, пењалицама, тобоганима. Објекат у Белановици нема ограђено двориште, користи се део школског дворишта.

Табела 1. : Преглед објеката са бројем уписане деце, површином и величином дворишта:

Централни објекат:

Назив објекта	Број група	Број деце	Површина објекта/простора у m ²	Површина кухиње у m ²	Површина дворишта
„Каја“ Љиг	9	206	1485	140	43 ара

Издвојена одељења у просторијама ОШ „Сестре Павловић“ Белановица:

Редни број	Издвојено одељење	Број деце
1.	Белановица	21
2.	Пољанице	13
3.	Козељ (формирање групе у току)	9
Укупно:		43

Поред централног објекта, рад Предшколске установе се одвија и у групама на терену.

Издвојена одељења ППП у просторијама ОШ „Сава Керковић“ Љиг:

Редни број	Издвојено одељење	Број деце
1.	Ба	8
2.	Кадина Лука	11
3.	Славковица	8
4.	Штавица	9
5.	Латковић	9
Укупно		45

Континуирано финансијско улагање у одржавање простора, опреме и средстава, и набавка свега неопходног за рад, довела је до тога да данас имамо једну савремену установу, добро опремљену и естетски привлачну. Опремању објеката дидактичким и потрошним материјалом поклања се велика пажња. У току године набављају се играчке и дидактички материјал који је разноврстан, прилагођен узрасту и потребама деце за различитим активностима. Уређењу простора и средине за игру и учење такође се поклања велика пажња. Већина васпитних група настоји да структурира простор по центрима интересовања. Неке радне собе су опремљене намештајем који је низак- типа полица, лако покретљив, у висини детета, где су играчке и средства за рад доступна деци. У старом делу објекта намештај је старијег датума и у наредном периоду треба извршити његову замену намештајем који је доступан деци. Велика пажња се поклања уређењу улазних холова: поред цвећа, холови се сређују према актуелном годишњем добу, уз изложбе ликовних радова деце, фотографије из живота вртића, едукативне просторе за родитеље и сл.

Кухиње у објектима су производне и у њима се припрема храна за децу у минималном, целодневном и полудневном боравку. Просторни услови кухиња и њихова опремљеност задовољавају потребе установе.

Деца која бораве у издвојеним одељењима користе ужину од истих дистрибутера као и школска деца.

Табела 2. : Преглед броја и врсте оброка који се припремају за децу

Објекат	Површина кухиње у м ²	Капацитет оброка дневно			Врста кухиње
		Доруча	Ручак	Ужин	
"Каја" Љиг	140	207	207	207	Производна
Белановица	97	21	21	21	Производна

Кадровски услови рада

Установа запошљава 44 радника. На реализацији васпитно-образовног рада и неге ради 18 васпитача и 4 медицинске сестаре. На пословима превентивно-здравствене заштите и унапређења санитарно хигијенских услова ради једна медицинска сестра. Установа запошљава једног стручног сарадника - дипломираног психолога. О припреми оброка брине 5 лица (кувари и помоћни кувари). На пословима одржавања, хигијенско-санитарног третмана ради 6 људи (спремачице, домар). У администрацији и рачуноводству раде 2 лица. Установом руководи директор. Стручна спрема свих запослених одговара врсти и садржају посла који обављају. У табели која следи јасно се види квалификациона структура запослених према степену стручне спреме.

Табела 3 : Квалификациона структура запослених:

Назив радног места	Стручна спрема						
	НКВ	ПКВ	КВ	IV	V	VI	VII
1. Директор							1
2. Стр. сарадник – психолог							1
3. Васпитач						1	17
4. Мед. сестра – васпитач				4			
5. Мед. сестра на превентиви				1			
6. Рачуноводствени и административни послови				1			1
7. Секретар установе							1
8. Припрема хране			4		1		
9. Одржавање хигијене	5						
10. Економ-возач				1			
11. Домар	1						
УКУПНО	6		4	7	1	1	21

У установи је 38 радника запослених на неодређено време, два радника запослена на одређено време на упражњеним радним местима (психолог, домар). Зависно од броја издвојених одељења ППП раде васпитачи као замена одсутних запослених, и васпитачи запослени на одређено време.

4.ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Своју делатност ПУ „Каја“ остварује кроз следеће облике рада:

- Јаслице (од 12 месеци до 3године);
- Целодневни боравак (од 3 године до поласка ушколу);
- Полудневни боравак (четворочасовни предшколски припремни програм);
- Програм припреме за полазак ушколу;
- Додатни програми

Бројно стање деце и васпитних група

За период од 1.1.2011.године до 31.12.2016. године, Предшлоска установа не располаже подацима о броју укупно рођене деце на територији општине (званични статистички подаци).У Предшколској установи тренутно је уписано 271 дете.

У свим облицима рада од јасленог до предшколског узраста деца су распоређена у 16 васпитних група. Васпитне групе у вртићу су углавном формиране по узрасту (постоје три мешовите групе-две у Љигу и група у Белановици).

Број уписане деце, начин на који су распоређени у узрастне групе, као и број васпитача/ мед.сестара који ће бити ангажовани на реализацији васпитно-образовног рада, јасно и прегледно је приказан у наредним табелама:

Васпитне групе без ППП

Узраст	Од-до год.	1-1,5	1,5-2,5	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	Укупно:
Број деце		16	23	41	42	35	157
Број група		1	1	2	2	2	8
Број васпитача-мед.сестара		2	2	4	4	2	14

Мешовита група у издвојеном одељењу у Белановици

Узраст	Од-до год.	2,5-3,5	3,5-4,5	4,5-5,5	5,5-6,5	Укупно:
Број деце		/	8	7	6	21
Број група		1				1
Број васпитача		2				2

Васпитне групе Припремног предшколског програма

ППП ће се организовати у објекту установе у Љигу, у сатаву мешовите групе у Белановици

Припремно предшколски програм у трајању од 4 сата дневно (четворочасовни програм)			
У СЕДИШТУ УСТАНОВЕ		ВАН СЕДИШТА УСТАНОВЕ	
Бр.група	Бр.деце	Бр.група	Бр.деце
1	9	7	33
Припремни предшколски програм у целодневном боравку			
У СЕДИШТУ УСТАНОВЕ		ВАН СЕДИШТА УСТАНОВЕ	
Бр. Група	Бр.деце	Бр.Група	Бр.деце
2	38	1	6

Издвојена одељења Установе у којима се реализује припремни предшколски програм:

Редни број	Издвојено одељење	Број деце	Број васпитача
1.	Ба	8	1
2.	Кадина Лука	11	1
3.	Славковица	8	1
4.	Штавица	9	1
5.	Латковић	10	1
6.	Пољанице	13	1
7.	Козељ(у процедури)	9	1
Укупно		68	7

4.3.
Радн
о
врем
е
врем
е и
распо
ред
днев

НИХАКТИВНОСТИ

У складу са потребама родитеља, могућностима организације и самог процеса рада, рад је организован у једној смени, током целе године. У целодневном боравку у Љигу и целодневном боравку у Белановици траје 10 сати, од 6.00-16.00 часова.

Уз сагласност оснивача радно време може да се усклађује у зависности од потреба родитеља – корисника услуга, поштујући законске одредбе и нормативе. У случају смањеног броја деце (за време празника, школског распуста, летњег периода), рад се организује спајањем група.

Установа ће радити непрекидно током целе године са изузетком државних и верских празника:

- Нова година,
- Сретење – Дан државности Србије, 15. и 16. фебруар,
- Велики петак и Ускрс,.
- Празник рада – 1. и 2. мај.

Режим рада

- 6.30 пријем деце, јутарње активности;
- 7.30 - 8.00, припрема за доручак;
- 8.00 - 8.30 – доручак;
- 8.30-10.30-реализација програма, слободне активности,боравак на ваздуху;
- 11.00 - ручак за јаслене и од 11.30 – 12.30 за васпитне групе,
- поподневни одмор за јаслене од 11.30 и од 12.30 дневни одмор за васпитне групе,
- 14.00-14.30 ужина, поподневне активности до 15.30
- деца одлазе кући,
- 16.00 спремачице закључавају објекте.

Васпитно особље ради у две смене и то:

- 6.30 - 12.30, прва смена
- 9.30 – 15.30 , друга смена
- Од 7.00 јутарњу тријажу врши сестра на превентиви.
- Деца се преузимају из радних соба
- Распоред рада васпитног особља прави директор.

Особље на одржавању хигијене у Установи ради:

- 7.00 - 15.00 једна спремачица,
- 8.00 - 16.00 остале.

Распоред рада особља на одржавању хигијене радног простора прави сестра за превентивну здравствену заштиту.

Вртић закључава дежурни радник на одржавању хигијене.

РАДНО ВРЕМЕ

Радници на припреми хране раде:

- 6.00 – 14.00. две куварице и од 7.00 - 15.00 две куварице (осим ако јеловник не захтева ранији долазак на посао).

Руководилац и административни радници раде од 7.00 – 15.00 .

У току рада радници могу користити дневни одмор у две смене:

- 10.00 – 10.30 , за прву смену
- 12.00 -12.30, за другу смену

Дневни ритам активности и одмора (режим дана) флексибилан је систем живота и рада, прилагођен потребама деце и родитеља.

Дневни ритам активности и одмора (режим рада) прилагођен је условима вртића, васпитне групе и узрасту. Он није ригидан већ флексибилан систем живота и рада који се прилагођава наметнутим потребама .

5.ВРТИЋ И ЊЕГОВО ОКРУЖЕЊЕ

Територија општине Љиг простире се на 279km² и чине је административни центар Љиг и 26 сеоских насеља.По задњем попису становништва од 2011.године на подручју општине Љиг живи укупно 12.754 становника или 45,71 становник на квадратни километар.

Незванични подаци (матичне службе) о броју деце рођене на територији општине Љиг:

-2011 године 77.

-2012 године 90.

-2013 године 67.

-2014 године 87.

-2015 године 102.

- 2016 године 75.

Љиг спада у категорију неразвијених општина.

На територији данашње општине Љиг се 1914.године одиграла позната Колубарска битка која је ушла у историју српског народа

На територији општине постоје две основне школе. Основна школа „Сава Керковић“ са 15 издвојених одељења. Основна школа „Сестре Павловић“ са 5 издвојених одељења. Љиг је административни центар општине. У Љигу постоји средња школа.Установа иницира и рализује различите облике сарадње са Библиотеком , Дечјом библиотеком, Домом здравља, Полицијском и Ватрогасном станицом, Општинском управом, Туристичким савезом, Црвеним крстом. Дугорочне акције Предшколске установе резултирају стварањем партнера и разматрањем квалитета живљења мале деце, остваривању њихових права и креирању квалитетније средине за одрастање не само у Установи, него и у ширем окружењу.

Предшколска установа неизбежно је упућена на природно и друштвено окружење у коме се налази.Ради интеграције деце у локалну заједницу и живот који их окружује, предшколска установа је и сама центар локалне заједнице. Сарадња са локалном средином представља сегмент обогаћивања и унапређивања васпитно-образовног рада садржајима ван установе који су у складу са потребама и интересовањима деце. Васпитно-образовни процес се не сме затворити у зидове установе, нити ограничити задацима и садржајима које предвиђа програм, већ треба да ниче из конкретног дечјег искуства.

6. ПОНУДА ПРОГРАМА И УСЛУГА

Полазишта у програмирању

Опште основе предшколског програма

Суштину предшколског васпитања и образовања дефинишу као очување, подстицање и оплемењивање спонтаних, стваралачких могућности и својстава предшколског детета, захтевајући обезбеђивање услова за нормалан физички, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој.

Функција програма васпитно-образовног рада

Примена програма подразумева побољшање основних услова за рад у предшколским установама, утврђивање педагошких стандарда у организовању услова за рад са децом, као и подизање нивоа стручне оспособљености васпитача.

Предшколским васпитањем и образовањем обезбеђује се остваривање права сваког детета да се укључи у институционализован облик васпитно образовног рада, задовољавање развојних потреба деце, потреба породице и друштва. Средина у којој дете живи треба да допринесе унапређивању физичког и менталног здравља и пружи најбоље подстицаје дечјег раста, развоја и учења. Систем васпитања је отворен за све оне који својим утицајем доприносе развоју деце (родитељи, шира и ужа средина). Рад у овом узрасту доприноси припреми детета за оно што га чека у школи, и уопште касније уживоту.

Једна од функција предшколског васпитања и образовања је да доприноси ублажавању социјалних и културних разлика. Предшколско васпитање и образовање кроз одговарајуће програме, поступке, конкретне садржаје и активности омогућава задовољавање индивидуалних потреба деце пратећи њихов темпоразвоја.

Васпитач приликом програмирања васпитно-образовних садржаја и активности полази од:

- хуманистичког схватања дететове природе и његовог физичког и духовног развоја. Суштинска одредница је да је дете вредност само по себи, да у себи носи развојне потенцијале, да је активно, интерактивно и креативнобиће.
- узрасних особености и захтева да се целокупни рад мора прилагодити психо-физичким карактеристика деце у конкретној васпитној групи, њиховим индивидуалним развојним потербама и могућностима, као и

доминантним интересовањима.

- Општих основа предшколског програма васпитно-образовног рада, посебно његових циљева.
- Конкретних материјалних, кадровских и других могућности и услова који постоје усамој Установи.
- Карактеристика региона у којем се налази предшколска установа.
- Сагледавања могућности за договарање са деčјим родитељима и њихово укључивање у васпитно-образовни процес и живот увртићу.

Конкретизовање циљева и задатка кроз активности омогућује да дете створи позитивну слику о себи, развија поверење у себе и друге, јача самосталност, сазнајане могућности, учи се социјалним, моралним, етичким нормама, учи да препозна и изрази своје емоције и потребе, да их задовољи на адекватан начин и да се у процесу њиховог задовољења ослања на сопствене снаге као и да тражи помоћ и подршку околине.

У планирању и реализовању активности на јасленом узрасту и у млађим васпитним групама, медицинске сестре и васпитачи стављају нагласак на активности којесу у функцији лакше и боље адаптације детета и јачању његове самосталности. Овим активностима се поклања пажња и на старијим узрастима, док се, у складу са сазнајним могућностима деце одређеног узраста уз поштовање индивидуалних разлика и уважавање културолошких специфичности наше средине, планира онај део програмских активностикоје се односе на образовне процесе.

Програм неге и васпитања деце узраста до 3 године

Задатке неге и васпитно-образовног рада са децом до три године реализоваће медицинске сестре - васпитачи, на основу Правилника о општим основама предшколског програма за узраст до три године.

Правилна нега и квалитетан васпитно-образовни рад са децом обезбеђује се одговарајућим распоредом живота и рада у вртићу и групи, а остварује се кроз подстицање различитих аспеката развоја:

- Физичко-сензорног,
- емоционално-социјалног,
- когнитивног;

Приоритетни задаци за рад са децом до 3 године односиће се на:

- Рад на адаптацији детета на живот у вртићу и сарадња сародитељима;
- Очување и унапређивање здравља деце (превентивна здравственазаштита)
- Успостављање породичног ритма задовољења потреба детета са ритмом и распоредом боравка детета у јаслицама, са посебним акцентом на континуирани и индивидуални ритам задовољења потреба;
- Индивидуални рад са децом, са претходно утврђеним и конкретним

- задацима за стимулисањем, подстицањем и каналисањем способности;
- Подстицање развоја говора код деце у склопу општег психо-физичког развоја;
 - Посебно развијање комуникативне, односно социјалне функције говора код деце у природним условима у којима медицинска сестра и деца живе од пријема детета, преко узимања obroka, пресвлачења, спавања у планираним периодима, спонтаним играма и јасно усмереним активностима;
 - Ангажовање на стварању повољне социјално-емоционалне климе у групи;
 - Праћење развоја и раста деце;
 - Развијање основних културно-хигијенских навика;
 - Јачање дечјег организма и прилагођавање на временске и климатске промене;

Планирање и реализација циљева и задатака биће материјализовано у радним књигама које имају јасно дефинисану структуру:

- Запажања о васпитној групи/појединцу;
- План неге, здравствене заштите, васпитног рада у току месеца;
- Реализација неге и васпитног рада у току недеље;
- Сарадња са породицом;
- Стручно савршавање;

Програм васпитно-образовног рада на узрасту од 3 године до 5,5 година

Полазиште у планирању програма рада са децом су Опште основе предшколског програма у којима је садржана базична концепција хуманистичког приступа васпитању и образовању. Поред тога, у планирању се узимају у обзир: узрастне особености, интересовања и потребе деце, садржаји и циљеви, време и простор, доступност материјала, број деце, окружење, ресурси породице и одлике локалне средине.

У нашој Установи у пракси се равноправно примењују два модела рада (А и Б) за које се објекти и појединци индивидуално опредељују. Програмирање и разрада садржаја је у домену васпитача, коме су на тај начин пружене велике могућности за испољавање сопствене иницијативе, стваралаштва и стручних способности, стављањем у позицију креатора програма који ће остваривати са децом.

Васпитно-образовни циљеви наше Установе који су заједнички за оба модела рада су:

- стицање позитивне слике осеби
- развијање поверења у себе и друге
- подстицање самосталности, индивидуалне одговорности и аутентичности израза и деловања
- развој интелектуалних капацитета у складу са развојним потребама, могућностима и интересовањима

- развој социјалних и моралних вредности у складу са хуманим и толерантним вредностима демократски уређеног друштва осетљивог на породичне, културолошке и верскеразличитости
- култивисање децјих емоција и неговање односа ненасилнекомуникације и толеранције
- развој моторних способности испретности
- подстицање креативног изражавањадетета
- припрема и адаптација деце за полазак: у вртић, у школу, за рекреативни боравак
- развијање свести о значају заштите и очувању природне и друштвене средине

Конкретизација циљева кроз садржаје и активности (у зависности од модела рада) дата је у годишњем, месечним и дневним плановима рада васпитача за одређене узраснегрупе.

Модел А Општих основа предшколског програма

Модел А је концепт програма „отвореног система“ васпитања и образовања у коме је полазиште програма ДЕТЕ. Специфичност рада по овом Моделу у нашој Установи огледа се уследећем:

- тематско планирање, рад у пројектима, по радионицама и центрима интересовања
- у планирању и практичном раду следи се циклус: посматрање, планирање, делање ипраћење
- флексибилна организација физичке средине (простор, средства, материјали)
- флексибилна организација социјалне средине (начин груписања деце: мешовите групе, рад у малим групама, индивидуалнирад)
- флексибилна организација времене и дневнихактивности

Васпитач у овом начину планирања има вишеструко креативну улогу у стварању услова за живот, игру, учење и развој деце. Као прво мора да се позабави организовањем групе. Број активности мора бити велики да би сва деца нашла своје место и била активна. Такође, треба да организује активности и физичку средину, да буде посредник до сазнања, да посматра и процењује, да пружа подршку, помоћ и информације, да буде деци партнер у игри и сазнању да буде иницијатор и креатор сарадње са родитељима, да им стално пружа информације о раду у групи и напредовању њиховог детета.

Модел Б Општих основа предшколског програма

Модел Б има карактеристике когнитивно-развијног програма са разрађеним

циљевима, задацима васпитача и типовима активности. Њих васпитач бира и разрађује у зависности од прописаних садржаја за поједине узрасте, потреба и могућности деце са којом ради. Модел Б даје смернице васпитачима како да организују свој рад, како да бирају садржаје и прилагођавају их деци, којим системом активности да их реализују, које методе и облике да примењују, са каквим циљевима и задацима. Начела предшколског васпитања и образовања служе као оријентација за припремање, организацију, извођење и вредновање рада.

Општи циљ од кога се полази у планирању и програмирању по овом Моделу је: развој укупних потенцијала детета и напредовање у сваком од његових аспеката (физичког развоја, социо-емоционалног и духовног развоја, когнитивног развоја и развоја комуникације и стваралаштва). Циљеви васпитања и образовања се остварују кроз систем активности. Модел Б је комплетна васпитна филозофија која васпитачу ставља у задатак да повуче развој детета, да мотивише све деце снаге и да у први план стави децу активност.

3. Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм је обавезан од 2006. године за сву децу старости од пет и по до шест и по година. Остваривање припремног предшколског програма доприноси програмском и организационом повезивању остваривању континуитета предшколског и школског образовања и васпитања. У нашој Установи се припремни предшколски програм оставарује на целодневном и четворочасовном трајању.

Циљ васпитно-образовног рада у оквиру припремног предшколског програма је да се допринесе:

- целовитом развојем детета;
 - развојем способности;
 - проширењу искуства;
 - богаћењу сазнања о себи, другима и свету око себе;
- што све чини основ за даље нове облике учења и укључивања у различите токове живота и рада при чему је школа прва степеница.

Припремни предшколски програм се остварује у складу са Општим основама, са понуђеним моделима (А и Б) и доприноси физичкој, социјалној, емоционалној и интелектуалној спремности и мотивацији детета за полазак у школу.

У години пред полазак у школу задаци васпитно-образовног рада су:

- подстицање осамостаљивања детета;
- пружање подршке физичком развоју;
- јачање социо-емоционалне компетенције;
- пружање подршке сазнајном развоју;
- неговање радозналости;
- подстицање креативности и уважавања индивидуалности;

Припрема за школу није издвојен сегмент деловања на дете, већ подразумева свеобухватнији приступ од подучавања и непосредне припреме за читање и писање. Сматра се да је дете спремно за полазак у школу када је достигло ниво психичког и физичког развоја на основу којег се може претпоставити да ће у потпуности моћи да задовољи захтеве који ће му бити постављени у школи. Основни предуслови да би дете могло да прихвати школу су: физичка и моторичка зрелост (одређен календарски узраст, телесна и моторична развијеност), интелектуална зрелост (развијеност пажње, памћења и различитих облика мишљења), говорна зрелост (овладало гласовном структуром правилног говора, практикује све комуникативне функције говора у интеракцији са другим), социјална зрелост (релативна самосталност при задовољавању својих потреба, оспособљеност за живот и рад у колективу), емоционална зрелост (емоционална стабилност и контрола емоција), мотивација за учење (интересовање и радозналост везани за школско учење), искуство (реалне информације о школи, њеном режиму и захтевима које она поставља пред ученике).

6.1. АДАПТАЦИЈА ДЕЦЕ НА НИВОУ СВИХ ГРУПА

Један од задатака наше установе је да помогне деци и родитељима који први пут долазе у њу да превазиђу почетне тешкоће. Како би олакшали адаптацију деце на вртић и скратили њено трајање, у свим групама (како у јасленим, тако и старијим васпитним) примењиваће се следећи поступци: индивидуални приступ сваком детету, флексибилно радно време у адаптационом периоду, постепено продужавање боравка детета које прати индивидуални темпо, омогућавање боравка родитеља у групи, постепено увођење промена и нових искустава приликом адаптације детета.

У индивидуалним разговорима, медицинске сестре-васпитачи и васпитачи

7. ПОСЕБНИ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ

7.1. Посебни програм

7.2. Специјализовани програми:

7.2.1. "Мала школица"

Циљ програма: подстицање целовитог развоја деце стварањем прилика да се одговори на узрасне потребе и интересовања деце и родитеља на посебан начин у сеоској средини и пружање подршке породици, пре почетка обавезног програма припреме за школу.

Циљ програма је повећан (скоро потпун) обухват деце предшколским програмом, имајући у виду да је обухват деце у ППП у селима где постоје издвојена одељења потпун.

Циљна група: деца узраста од 3 до 5,5 година на сеоском подручју која нису укључена у редовне програме.

Задаци програмаразрађени су за сваку област развоја почевши од узраста 3-4године, 4-5,5 година у склопу програма за рад са децом узраста који се налази у групи.

Начин организације програма: Програм настаје на основу изражене потребе и захтева родитеља који нису у могућности да користе услуге целодневног боравка у установи, као ни припремног предшколског програма, а у циљу социјализације детета и каснијег укључивања у ППП. Полазници овог програма бораве у припремним предшколским групама, са децом која похађају програм припреме за полазак школу. Установа опрема простор и обезбеђује играчке и дидактичке материјале. Програм се развија у складу са специфичностима групе уважавајући узраст уписане деце, претходна искуства детета, локална обележја средине и породице из које дете долази.

Програм има више целина:

- узнавање и овладавање собом
- развијање односа са другима
- узнавање и изграђивање сазнања о непосредној околини и свету који га окружује.

Трајање програма је свих пет радних дана у недељи (у складу са школским календаром).

Начин праћења и вредновања програма: Програм се реализује према месечним и недељним плановима које осмишљавају васпитачи. Води се евиденција о реализацији у свакој групи. Документује се кроз белешке, фото и видео записе. Евалуира се кроз упитнике за васпитаче, интервјуе са децом и родитељима, непосредним праћењем програма од стране стручног сарадника и директора и кроз анализу документације. Израђује се извештај о реализацији и евалуацији програма, као део Годишњег извештаја о раду установе.

7.2.2. „Чаролија плеса“

Теоријски основ програма: Природни, урођени смисао за ритам показују сасвим мала деца. Покрет је сатавни део игре. У дечјој психологији потврђена је чврста повезаност мелодије, тј. песме и покрета. На тај начин моторика се стимулише и правилно се усмерава. Уз музику покрети су ослобођени усиљености, грчевитости, стида и страха. Не треба заборавити да детету недостаје искуство и да су му потребни подстицаји. Програм се организује за децу старијег и предшколског узраста која желе да на забаван начин науче да играју и да тако буду чувари традиције унапређујући своје друштвене способности, културу, васпитање и здравље.

Циљ: Чување традиције нашег народа и сценска примена народних игара код деце. Узнавање са основама балетских покрета и њихова примена у кореографијама модерног плеса.

Задаци:

- Узнавање деце са народном игром и песмом.
- Усмеравање деце старијег и предшколског узраста на усвајање сваког новог

- покрета и и кретања у балету.
- Да дете научи да свесно влада телом, да разуме сваки покрет у његовим простим елементима као и у сложеној кординацији тела.
 - Да се деци усади музикалност која је уско везана за смисао играчког покрета.

Методe :

- Вербална, показивачка и демонстративна.
- Методом вођења васпитач усмерава децу на усвајање нових покрета.

Начин реализације:

Програм се реализује једном недељно у одговарајућем термину у складу са режимом дневних активности установе и васпитних група па ће у зависности од тога бити повремено флексибилан(према потреби пред јавне наступе и чешће).

Место реализације: Програм се реализује у простору установе.

Опрема за реализацију програма: Текстови песама, нотни записи,клавир, хармоника, Орфов инструментариј, компијутер, костими.

Величина групе: Група броји 20-30 деце старијег и предшколског узраста.

Реализатор: Реализатор програма Тијана Каргановић васпитач са дугим балетским стажом и чланством у Позоришту „Бошко Буха“ и играч фолклора у Културно-уметничком друштву „Фрула“ у Београду. Помоћ у реализацији програма пружаће васпитачи:

Начин праћења и вредновања програма: Праћење и вредновање програма вршиће реализатори програма, директор установе, стручни сарадник и спољни евалуатори. То подразумева вођење евиденције која се односи на планирање, реализацију и евалуацију програма.Саставни део извештаја за текућу годину биће извештај о праћењу, вредновању и ефектима програма.Документоваће се кроз белешке реализатора, фото и видео записе.

Сврха програма је и учешће деце на јавним наступима, фестивалима и осталим манифестацијама на којима узимамо учешће.

7.2.3.“Весели спортић-орјентиринг“

Теоријски основ програма.Радост кретања има позитивну вредност за физичко и ментално здравље и развој.Предшколски период је најзначајнији за правилно формирање тела и развој моторичких способности.То подразумева важност обезбеђивања стимулативне средине за правилан раст и развој детета.У овом узрасту треба свакодневно подстицати све врсте игара и активности **унутра и напољу** које ће допринети остварењу развојних циљева у области сензомоторног развоја.

За децу предшколског узраста од изузетног значаја је квалитетна организација ванусмерених и редовних активности као саставни део физичког васпитања. Ванусмерене активности пружају деци могућност упознавања и обучавања

спортова који нису предвиђени планом и програмом физичког васпитања. Оријентиринг или задато сналажење у природи је спорт који повезује умност и кретање, спорт који савремено дете враћа природи, учи да савладава препреке, развија самопоуздање, умне и физичке способности. Активан боравак у природи у виду оријентационог кретања вишеструко је користан за очување и развијање психофизичких способности и добар је изазов за децу, јер ће савладати сналажење у природи и разне вештине. Игре и боравак у природи је биолошка потреба детета, забава, уживање, одмор, рекреација и стицање нових сазнања. Дете кроз спорт развија сарадњу и здрав такмичарски дух.

Циљна група програма: Деца припремног предшколског програма, узраст од 6-7 година.

Циљ програма: Циљ нам је да деци пружимо подршку за развој посебних склоности према кретању, да развијемо љубав према оријентирингу и спорту уопште. Да се деца баве спортом, да бораве у природи, да се разоноде, забаве, да се играју и кроз игру усвоје покрете и унапреде своје знање и умеће, да се такмиче и развијају у младе здраве људе.

Задаци програма:

- За упознавање деце са оријентирингом
- овладавање правилима оријентиринга
- сналажење и оријентисање у простору , десно-лево
- боравак у природи као добар изазов за децу
- утицај на челичење организма стварањем отпорности на променљиве климатске услове шетња у природи, природни облици кретања уз савладавање природних препрека, сналажење у природи, примена теоретских знања у природи, еколошке активности, практично упознавање природе
- учење симбола, читање мапе, решавање оријентационих задатака.
- развијање и подстицање брзине, спретности, прецизности, издржљивости, концентрације, пажње, памћења, окретности, упорност, истрајност, борбеност, логичког мишљења, сарадње, кооперативности, тимске игре и здравог такмичарског духа.
- учешће деце у спортско-рекреативним активностима иманифестацијама, као и олимпијским и такмичарским играма
- учешће родитеља у спортско-рекреативним активностима

Методе:

Вербална, демонстративна, имитативна метода и практични рад са децом.

Садржаји:

- У раду се користи: Игре у затвореном простору и игре у природи.
- Оријентационе игре: Квиз знања до путовања, Необични предмети у шуми, Слагање мапе (пазле), Потрага за благом, Пронађи симбол, Цртање мапе (карте) (васпитне собе, просторија вртића, дворишта, парка), Оријентациона шетња, Маркирање стазе, Линијска оријентација, Проналажење тачака, Помоћни оријентири.
- Штафетне игре, полигон, покретне игре.
- Вежбе кретних навика, вежбе појединих мишићних група, вежбе организованог постављања и кретање у групи или пару.

. Начин организације (место, време, трајање и број деце)

Програм се постепено реализује, прво у васпитној групи, затим у радном простору вртића, потом у дворишту вртића, у оближњем парку и на планини. Трајање програма у току васпитне године је једном недељно у интервалу од један сат, што оријентационо износи 30-35 активности. Број деце до 20, узраста од 6-7 година (предшколци).

Квалификација и искуство реализатора

Реализатор програма је васпитач Аћимовић Биљана

Материјал и опрема за реализацију програма

Спортски справе и реквизити, папир и бојице, дресови.

Цена и трошкови програма

Превоз и смештај деце на спортско-рекреативне манифестације, нпр. „Дани чистих планина„ - Рајац и такмичења, нпр. „Весели оријентиринг „ - Тара

Начин праћења и вредновања програма

У процесу реализације програма праћење и вредновање постигнућа и умења деце вршиће реализатор програма, директор Установе и стручни сарадник. У току септембра и у првој половини октобра, као и током маја, снимити ниво развоја и напредовања сваког детета, користећи скалу процене сензомоторног и сазнајног развоја деце од 5 год. до поласка у школу и друге мерне инструменте и тестове за процену психичких, биомоторних и кретних способности деце, као елементе оријентиринга: брзина, издржљивост, снага, прецизност, равнотежа, оријентација у

простору, лево-десно, борбеност, концентрација, пажња, памћење, такмичарски здрав дух, тј. Фер-плеј.

Евиденција се односи на планирање, реализацију и евалуацију програма. Извештај о реализацији програма је саставни део Годишњег извештаја о раду Установе.

Сврха

Подстицај и подршка за развој посебних дечијих склоности према спорту и учешће деце на спортско-рекреативним манифестацијама, нпр. Дани чистих планина. Спортским такмичењима, нпр. Дечија олимпијада, Дечији крос РТС-а, Весели оријентиринг и осталим спортским активностима по позиву.

7.2.4. Драмска секција «Глумиште-игралиште»

Теоријски основ програма: „Тек кроз друге постижемо оно што јесмо...“, мисао је Лава Виготског, која ближе објашњава поимање дечијег говора и хода првенствено кроз имитацију. Интегришући информације из више извора у свом окружењу деца формирају свој идентитет кроз активности сличне драмским играма.

Циљ драмске секције је да се, кроз вербално изражавање и драматизацију текстова подстакне дечије самопоуздање. Овај програм је усмерен на подстицај способности детета уз прилагођавање специфичним потребама и могућностима сваког детета. Ове играонице подржавају дечије спонтано стваралаштво и индивидуалне способности изражавања повезаних са сценском уметношћу.

Рад са децом у драмској секцији показао се као најефикаснији начин за усвајање знања, али развијања маште, мишљења и памћења. Учесћем у оваквим видовима активности развијају се скривени таленти код деце, а оно на занимљив начин усвајају неопходна знања и вештине.

Драмске игре, презентовање драмских текстова и прича, елементи позоришта и позоришне технике су садржаји који се нуде. Садржаје рада проналазимо најчешће у бајкама и причама.

Реализација драмских активности одвијаће се једном недељно кроз пробе и припреме за извођење позоришне представе, са децом старије и предшколске групе. Динамика радионица и деце је флексибилна јер је у зависности од броја деце са афинитетом за ову област.

Реализатор: Биљана Мартиновић, васпитач са искуством, похађао акредитоване семинаре.

8.0. Пригодни и повремени програми

Свакодневни васпитно-образовни рад са децом предшколског узраста подразумева равномерно смењивање активности, одмора и рекреације. Поред редовних, свакодневних рекреативних активности, одмора у вртићу, обавезног борава на ваздуху, установа организује и друге облике коришћења слободног времена.

Пригодни програми се организују поводом празника, свечаности, значајних датума и манифестација као што су програми поводом Дечје недеље, Божића, Васкрса, Нове године и др. Трајање програма зависи од организације рада Установе која произилази из Годишњег плана рада Установе и специфичности манифестације. Корисници програма су сва деца предшколског узраста, а место, простор, време и трајање манифестације зависе од тематике програма.

8.1. ПОВРЕМЕНИ ПРОГРАМИ

Повремени програми се организују као једнодневни излети и вишедневни боравак деце на зимовању (или летовању уколико буде интересовања родитеља). Трајање програма зависи од организације рада установе као и од заинтересованости деце и родитеља. Корисници програма су деца од 3,5 година до поласка у школу, а место, време и трајање програма зависе од плана излета/зимовања, летовања и постигнутог договора са родитељима.

Припрема деце обухвата педагошко-психолошку припрему, односно припрему деце за одвајање од породице и боравак у новим условима. Деца се упознају са местом на које одлазе, шта све могу видети, са појединим активностима које ће се тамо одвијати, обавезама и дужностима у промењеним условима, а пре свега са лепотама нових искустава и доживљаја. Припрема родитеља подразумева пружање информација о месту борава деце, условима у објекту и околини, програму излета-зимовања, времену одласка и повратка, цени и условима плаћања, потребној гардероби, као и стручне информације о њиховој улози у припреми детета. Припрема васпитача обухвата упознавање са програмом излета.

Задаци васпитача су анимирање деце и родитеља за излет, сачињавање списка деце која ће ићи на излет са потписом родитеља, присуство договорима и радним састанцима, разговор са родитељима ради пружања потребних информација, педагошко-психолошка припрема деце и стручна припрема за реализацију садржаја на излету.

Задаци родитеља сеодносе на припрему свих потребних средстава за пут детета и учешће у педагошко-психолошкој припреми детета.

Планирање васпитно-образовног рада условљено је могућностима објакта, уже и шире околине, временским условима, узрастом, претходним искуствима, интересовањем и потребама детета конкретне групе.

Основни циљеви програма:

очување и унапређење здравља деце,
развијање природних облика кретања,
развијање навика о здравом начину живота,
развијање навика креативног провођења слободног времена,
развијање способности доживљавања и упознавања природе, њених лепота и законитости,
стицање искустава у колективном животу и заједништву, уз развијање толеранције у односима са другима,
успостављање позитивне климе и подстицање доброг расположења,
упознавање културних и других знаменитости у републици Србији.

Сарадња са родитељима одвијаће се кроз:

Пре одласка на излет:

информације о могућности одласка на излет-панои у објекту (опште информације, цињеви излета).

За време излета:

могућност пружања информације о детету путем телефонског контакта.

По завршеном излету:

-индивидуални информативни разговори са родитељима,
изложба дечјих ликовних радова,
пано за родитеље са кратким информацијама о садржајима,
активности током излета, интересантни детаљи, необични доживљаји, дечји искази, фотографије,
-забележено у часопису.

Радионица за израду лутака:

Теоријски основ програма: Лутка као сценско и игровно средство у организованим и слободним активностима и играма изазива код деце велику пажњу и интересовање. Доприноси развоју и јачању позитивних и каналисању негативних емоција код деце као и њиховом ослобађању од страхова.

Циљна група програма: Васпитачи, родитељи, деца која похађају ППП или старије васпитне групе, заинтересовани васпитачи.

Општи циљ програма: Стваралачке игре и активности кроз интеракцију и дружење

Методичка начела програма:

Начело активности: деца стичу сазнања и вештине кроз различите активности и манипулацију материјалима и средствима за рад, доводе их у интеракцију, уочавају логичан след који резултира готовим продуктом који се примењује у сценским играма и слободним активностима.

Начело поступности које се огледа у одабиру једноставних, лакших и познатијих садржаја који прелазе у сложеније, теже и непознате.

Начело учења кроз игру и експериментисање.

Задаци:

За децу:

Развој креативности и маштовитости.

Развој ситне моторике руку.

Развој дечјег самопоуздања.

Развој и јачање позитивних емоција.

Ослобађање од страхова од имагинарних бића, дивљих животиња и непознатог.

За родитеље:

Развијање сарадничког односа са установом кроз заједничке активности, активно учешће у давању предлога, реализацију идеја па самим тим и обогаћивање садржаја у центрима интересовања.

Израда сценских лутака и дидактичког материјала.

Прикупљање материјала за рад.

За васпитаче и медицинске сестре-васпитаче:

-Организовање заједничких активности деце и родитеља као предуслов.

Реализатори: Васпитачи који су похађали акредитоване семинаре Милена Трмчић и Мира Поповић. По потреби ће се прикључити остали васпитачи, родитељи деце из „глумишта-игралишта“.

Начин реализације: Програм ће се реализовати двомесечно у трајању од 90. минута, термин ће се ускладити са могућностима учесника.

Садржај активности:

Израда сценских лутака,

Израда сценских и декоративних елемената.

Драматизације у центру за игру улога.

Величина групе: До 20 учесника (родитељи са децом), заинтересовани васпитачи.

Материјали и опрема за реализацију: Различите текстуре тканине, траке, лепак, дугмад, вуница, спрејеви, картон, сунђер, конци, маказе, амбалажни материјали.

Посете другим предшколским установама у округу и учешће на манифестацијама у њиховој организацији;

8.2. Програм стручне подршке породици

Програм стручне подршке породици има за са циљ подизање родитељских компетенција и јачања складности породичног система на најширем нивоу. То је широко поље превентивног деловања (кроз различите облике – предавања, трибине радионице, тематске брошуре...) које ће пратити интересовање родитеља (одређених група родитеља, вртића или на нивоу установе –града).

Програм стручне подршке породици се организује се на нивоу објеката или појединачних васпитно-образовних група. Програм стручне подршке породици Установа организује кроз посебан програм рада Саветовалишта за родитеље. Програм рада Саветовалишта креира и реализује директор, васпитачи и психолог, медицинска сестра за превентивно-здравствену заштиту, а повремено се ангажују и друга стручна лица (нпр. дечији лекар, логопед, стоматолог и сл.). Овај програм је повезан са семинарима које су васпитачи прошли, или са пројектима у које су укључени.

Овај програм подразумева:

-**Едукативне садржаје за родитеље** у виду различитих врста рада: саветовања (породичног, психолошког, педагошког, превентивно-здравственог, социјалног), презентација, трибина.

-**Едукативне садржаје за васпитаче**, мед.сестре и стручне сараднике из области образовања, здравства, социјалне и дечије заштите, који се реализују кроз различите облике рада:

-групни и

-индивидуални рад

Посебни облици рада Саветовалишта, који се реализују уз учешће родитеља обухватају:

А) *групне програме за родитеље* (организује се по принципу добровољног пријављивања, а групе почињу са радом након формирања минималног броја учесника (најмање 10), који је дефинисан основним принципима саветодавно-едукативног рада са групом, подразумева активно учешће родитеља и континуиран долазак, до завршетка предвиђених активности)

Б) *специјализоване радионице за родитеље* (подразумевају интерактивну обраду посебних тема у групи родитеља)

Циљ ових програма је јачање родитељских компетенција, едуковање родитеља у развијању вештина кооперативне комуникације, развијање вештина и знања којима ће подржати оснаживање менталног здравља своје деце и размена искустава, ставова и дилема које прате родитељство.

8.3. Позоришне представе за децу

Саставни део програмске оријентације Установе је организација и реализација позоришних представа за децу. Понуду представа дечјих позоришних кућа (локалног и гостујућих), на основу препоруке стручне службе усваја Савет родитеља, тако да се позоришне представе одржавају у вртићима у периоду од октобра до маја, ритмом за који се определи Васпитно – образовно веће и Савет родитеља.

8.4. Прилагођени програми, рад са децом са сметњама у развоју

8.4.1. Програм инклузивног образовања

Програм инклузивног образовања ПУ „Каја“ има за циљ да, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању и законом о забрани дискриминације, као и на основу досадашњег искуства, дугорочно унапреди рад са децом из маргинализованих и осетљивих друштвених група и да им обезбеди ниво, једнако право на образовање и доступност образовања и васпитања, без дискриминације и издвајања деце.

У циљу веће и адекватније укључености деце са посебним потребама у

живот и рад вртића формиран је тим за инклузивно образовање на нивоу Установе и чине га стручни сарадници Установе (психолог), медицинска сестра, васпитачи, представник родитеља и по потреби, стручни сарадник ван Установе подржан од стране локалне самоуправе. Тим је у обавези да сачини **Програм инклузивног образовања** са следећим задацима:

- учешће у пријему деце са факторима ризика или са сметњама у развоју
- учешће у дефинисању стратегије рада са децом са сметњама у развоју на нивоу Установе
- устројити интерну документацију праћења и третмана
- едукација тима за инклузију, као и васпитача и родитеља
- сарадња са здравственим образовним установама, институцијама и удружењима у граду и ван
- израда индивидуалног образовног плана за свако дете за које се процени да има потребу за додатном подршком, уколико је добијена сагласност родитеља
- непосредна подршка васпитачу у раду са децом, као и у спровођењу ИОП-а за дете са сметњама у развоју.

Индивидуални васпитно-образовни план (ИОП) је писани документ којим се обезбеђује подршка тј. прилагођавање образовно-васпитног процеса и који уважава специфичне потребе и лична својства детета. Циљ ИОП-а је постизање оптималног укључивање детета у редован васпитно-образовни процес и његово осамостаљивање у вршњачком колективу.

Подршка се односи на:

- физички простор (ГДЕ се игра, учи...)
- план и програм (ШТА се учи)
- средства, материјале и играчке (ЧИМЕ се игра, учи)
- методе рада (КАКО се учи и подучава)
- распоред активности (КАДА)
- стручњаке који реализују програм
- начин проверена напретка

Логопедска служба

Предшколска установа „Каја“ нема Стручног сарадника-логопеда али је у свом Развојном плану предвидела пријем у наредном периоду.

9.0. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Обавеза Установе да сачини Програм заштите од насиља као саставног дела Годишњег програма рада заснован је на одредбама Закона о основама система образовања и васпитања и Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, донетим од стране Министарства просвете Републике Србије.

У нашој Установи формиран је тим, именован од стране директора, који је сачинио Програм за заштиту деце од насиља чија ће реализација отпочети у текућој радној години. Циљ Програма је осигуравање безбедних и оптималних услова за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања. Установа тежи да креира климу у којој се учи и негује толеранција, прихватање и уважавање свих интересних група (дете, запослени, родитељ).

Превентивне активности у заштити деце које ће се организовати у сарадњи са родитељима и локалном заједницом:

- Организовање едукативних садржаја за децу са циљем препознавања и реаговања на насиље – континуирано током године,
- Рад са децом на развијању вештина за конструктивно решавање конфликта, препознавању и контроли негативних емоција – континуирано током године
- Организовање едукације родитеља са темама везаним за права детета и реаговање у ситуацијама насиља – 1-2 пута годишње,
- Учешће у манифестацијама и акцијама заједно са Школом:

А) Дечја недеља и Светски дан детета - октобар,

Б) Дан лепих речи, Дан доброте, изложба цртежа на тему ненасиља, хуманитарне акције... играчка за непознатог друга и сл.

Ц) Заједничке еколошке активности (септембар, април- мај све групе на нивоу установе),

- Организовање акција у вртићу које промовишу Дечја права (за децу, родитеље, локалну заједницу),
- Организовање физичких активности за децу, представа и сл. (током године),
- Организовање различитих спортских активности (игре на снегу, орјентиринг ...) – 1- 2 пута годишње,
- Промоција здравог живота у Установи (развијање навика здраве исхране, свакодневне физичке активности код деце и њихових породица) – континуирано током године,
- Едукација родитеља о здравом начину живота (трибине) – 1-2 пута годишње,
- Едукација родитеља о:
 1. Лошем утицају медија
 2. Правилна исхрана детета

Организовање активности са елементима спорта за родитеље и децу – Игре без граница, орјентиринг,

Организовање игара за децу са применом фер-плеја – континуирано током године.

10. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња породице и вртића има кључни значај у реализацији циљева васпитно- образовног рада. Улога породице у животу сваког детета је базична и на њу се наслања и вртић као један од агенса социјализације детета. Континуирана сарадња вртића и породице доприноси, како развоју детета и унапређењу рада васпитача тако и развоју родитељске улоге. Неговање партнерског односа, поштовање личности и улоге родитеља, широка понуда различитих могућности за укључивање родитеља у живот и рад вртића, поштовање приватности породице, основни су принципи на којима се базира сарадња са породицом.

Облици сарадње са породицом реализоваће се на три нивоа:

- информативном,
- едукативном
- учешћем родитеља у појединим облицима васпитно – образовног рада.

Информативни ниво сарадње

- Непосредна комуникација васпитача и родитеља- посета вртићу, разговор у време довођења и одвођења детета, индивидуални разговори,
- Писана комуникација – панони, кутак за родитеље, поруке, брошуре, едукативни постери, флајери, индивидуалне бележнице, сајт вртића, анкете и упитници за родитеље,
- Родитељски састанци (информативни) – на почетку и у току радне године са циљем упознавања родитеља са условима, садржајима, начином, организацијом и режимом радног дана у установи, значајним догађајима и активностима које су планиране или тематски родитељски састанци што прераста удруги:

Едукативни ниво сарадње

- Значај превентивне здравствене заштите у предшколској установи за правилан раст и развој детета;
- Витаминска исхрана и профилакса;
- Адаптација деце најаслице,
- Припрема деце за полазак у школу
- Упознавање са развојним променама,

- Темперамент детета и васпитни стилови родитеља,
- Говорне тешкоће деце предшколског узраста,
- Дете са сметњама у развоју увртићу,
- Гојазност деце-превенција, узроци, последице, лечење,

теме су предавања која ће на родитељским састанцима одржати сестра на превентивној здравственој заштити, стручни сарадник и педијатар.

Учешће родитеља у појединим областима васпитно – образовног рада

Сваке године се спроведи анкета за родитеље која показује њихову спремност да се укључе у реализовање активности из области васпитно – образовног рада у групи где бораве њихова деца и то кроз: представљање занимања, традиционалних игара, заната, обичаја, израду дидактичких средстава, заједничко припремање активности у групи, помоћ у организовању културно-забавних садржаја и спортских активности, посета радном месту, уређење дворишта, уређење радне собе.

Посебан вид ангажовања родитеља у живот и рад вртића је Савет родитеља.

Сви наведени облици сарадње биће конкретизовани кроз програм сарадње сваке групе и сваког објекта, са тачно утврђеним временом и носиоцима активности.

11. ПРОГРАМ ПРЕВЕНТИВНО-ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Предшколска установа у складу са програмом превентивно-здравствене заштите планира мере и активности које у сарадњи са Домом здравља и Заводом за јавно здравље Ваљево спроводи у циљу очувања здравља деце у колективу.

Активности обухватају:

- Стварање оптималних хигијенских услова у средини где деца бораве (одржавање опште чистоће радних соба, санитарних чворова, инвентара и играчака, оптимална температура, влажност ваздуха, проветреност и осветљеност просторија, дезинфекција, дезинсекција и дератизација простора). Посебна пажња се посвећује хигијенском третману кухињског блока (хигијенско одржавање посуђа и инвентара, редовно сервисирање свих уређаја и апарата, редовна здравствена контрола свих запослених).
- Редовно узимање узорака хране, брисева са руку, са радних површина, посуђа, играчака и осталог.
- Праћење спровођења правилног ритма дневних активности и исхране у току боравка деце у установи, поштујући физиолошке потребе деце.
- Спречавање настанка и ширења заразних болести врши се путем општих мера за унапређење здравља, дневном продуженом тријажом, издвајањем оболелих и упућивањем изабраном педијатру, спровођењем хигијенско-епидемиолошких мера.
- Ангажовањем у набавци средстава за хигијену, дезинфекционих

средстава и санитетског материјала.

- Редовна дезинфекција, дезинсекција и дератизација целокупног простора.
- Редовна поправка свог инвентара и контрола постојећег
- Спровођење васпитно-образовног рада са децом и родитељима, уз коришћење следећих метода: визуелна комуникација (пано) и индивидуална (разговор), присуство родитељским састанцима и одржавање тематских родитељских састанака. Применом ових метода реализују се садржаји везани за културно-хигијенске навике, вакцинацију, стоматолошку заштиту деце, здраву исхрану, учешће у промоцијама: Недеља здравља уста и зуба, Месец здраве хране, Светски дан здравља, Дан срца.
- Сарадња са Домом здравља: педијатријском, стоматолошком и патронажном службом.
- Обавезан педијатријски преглед деце пре поласка у вртић. Ванредне микробиолошке анализе (брис грла и носа, перианални брис урадиће Завод за јавно здравље ако буде епидемиолошких индикација).
- Сарадња са породицом, стручном службом, васпитачима и медицинским сестрама.
- Рад на прописаној документацији (вођење здравственог картона, здравственог листа, књига евиденције, документација по ХАЦЦП), уз све планиране активности редовно ће се пратити обим и садржај оствареног.

12. ПРОГРАМ ИСХРАНЕ ДЕЦЕ

Правилна исхрана деце је једна од најважнијих претпоставки за њихово правилно одрастање. Бирајући храну почињемо процес правилне исхране. Метаболизам детета је усклађен са брзином његовог раста и развоја и зато је значајно да дете конзумира храну која му је потребна.

Исхрана у предшколским установама је регулисана „Правилником о нормативу друштвене исхране деце у установама за децу“ (Сл.гласник 50/94) и управо ова исхрана јесте нутритивно избалансирана и уравнотежена. Стога је основни и најважнији задатак да дечјем организму обезбеди оптималне количине свих хранљивих састојака, а тиме и правилан физички, интелектуални, емотивни и социјални раст и развој.

За децу која бораве у установи пет дана недљно, колективна исхрана има важну улогу јер обезбеђује 75% дневних нутритивних потреба.

Дневни оброк представља укупну количину хране коју садрже сва јела распоређена по појединим оброцима а која су представљена у виду дневног јеловника.

13. НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ПРОГРАМА

Сви програми, као саставни делови Предшколског програма подлежу процесу самовредновања квалитета рада установе. Праћење и вредновање реализације

програма вршиће се у складу са стандардима квалитета рада предшколских установа, као и стандардима за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања. Предшколски програм се вреднује кроз усклађеност са сваким Годишњим планом рада установе и Развојним планом.

У циљу остваривања усклађености са Предшколским програмом, Годишњи план треба да садржи следеће:

- приоритете за реализацију редовних програма који се утврђују за сваку васпитну годину,
- податке ко, када, где и са колико деце или родитеља реализује посебне, специјализоване и остале програме (за сваку васпитну годину),
- задужења у 40-часовној недељи садрже ангажовање запослених у редовним, посебним, специјализованим и другим програмима (за сваку годину посебно).
- наведене одговорности и конкретизована временска динамка и начин реализације Програма заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања и Програм рада са децом којима је потребна додатна подршка.

У циљу остваривања усклађености Прешколског програма и Развојног плана рада предузети следеће:

- активности, као предложене мере промене, које су дефинисане у једном документу инплементирају се у другом.

Праћење и вредновање реализације редовних програма

- у књигама неге и васпитно-образовног рада/књигама васпитно-образовног рада се води евиденција о планирању, реализацији и евалуацији (на нивоу свих група), као и у портфолијима васпитача, деце и целе групе.
- самоевалуација васпитача и медицинских сестара- васпитача се употпуњује са педагошко-инструктивним радом стручног саадника и директора и непосредним праћењем активности у циљу целовитијег праћења и вредновања програма.

Праћење и вредновање реализације посебних, специјализованих и других програма

- евиденција о планирању, реализацији и евалуацији се налази у књигама неге и васпитно-образовног рада, књигама васпитно-образовног рада у свакој групи у којој се програм реализује,
- документује се кроз белешке, фотографије, видео записе,
- присутна је самоевалуација васпитача, педагошко-инструктивни рад стручног срадника и директора, а прати се и непосредним посматрањем активности,
- праћење је пожељно употпунити интервјуисањем деце и родитеља, анкетањем и применом других техника (по процени реализатора програма),

- на Васпитно-образовном већу, Педагошком колегијуму и Савету родитеља се разматра реализација програма и врши анализа.
- израђује се извештај о реализацији и евалуацији програма као саставни део Годишњег извештаја о раду Установе.

14.САРАДЊА СА ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

Сарадња са друштвеном средином представља сегмент обогаћивања и унапређивања васпитно-образовног рада садржајима ван Установе који су у складу са потребама и интересовањима деце.

Унапређивање, обогаћивање и усавршавање васпитно-образовне делатности реализује се кроз сарадњу са стручним институцијама на општинском и републичком нивоу, пре свега са Министарством просвете и другим министарствима везаним за функционисање Установе.

Отвореност предшколске институције према средини у којој живи и ради подразумева и долазак у госте књижевника, позоришних група, музичара, песника, спортиста и других културних и јавних радника, затим представника разних професија и занимљивих личности уопште, разних узраста и животног искуства. Од почетка свог постојања вртић остварује добру сарадњу са свим важним чиниоцима на нивоу локалне заједнице а и шире, које могу да допринесу успешнијем и бољем раду вртића.

Сарадња са Општином као оснивачем: финансирање редовних делатности и инвестиција, сарадња у организацији активности и пројеката од локалног значаја.

Сарадња са школама: доприноси лакшем преласку деце из вртића у школу а одвијаће се кроз међусобне посете деце из вртића деци школе и обрнуто, посету учитеља вртићу, спортске игре, посете часовима првих разреда, сарадњу васпитача и учитеља, координирану организацију дечјих манифестација („Дечја недеља“, Нова година, Свети Сава, Дан жена). Даље, сарадња са школама у којима су адаптирани простори вртића и у којима се реализује ППП.

Сарадња са културним институцијама: библиотека и Дечија библиотека. Установе су са којима вртић континуирано сарађује: посете и упознавање са радом и делатношћу, организација различитих манифестација итд.

Сарадња са здравственим установама: сарадња са Домом здравља (посета педијатријском и стоматолошком одељењу, систематски прегледи деце, предавања), апотеком (посета и упознавање са делатношћу), Заводом за јавно здравље- Ваљево (редовна контрола хигијене, узорковање хране, санитарни прегледи запослених, различите акције које реализује Завод у циљу превенције и информисаности и сл.), учешће на ликовним конкурсима.

Сарадња са друштвеним институцијама и предузећима: сарадња са Центром

за социјални рад (реализација програма социјалног рада у вртићу, упознавање са карактеристикама рада са децом која имају сметње у развоју), Туристичком организацијом Љиг (учешће у манифестацијама „Косидба на Рајцу“), месним заједницама (помоћ месних заједница у виду спонзорстава за различите активности и пројекте вртића, адаптација простора за боравак деце предшколског узраста), Комуналним јавним предузећем (уређење простора у непосредној околини вртића, уклањање корова итд).

Сарадња са стручним институцијама, удружењима и друштвима: са Удружењем васпитача Србије (семинари, састанци) , са Савезом медицинских сестара предшколских установа Србије (састанци, едукације), предшколским установама из Округа (размена искустава на активима директора и стручних сарадника, семинарима, акцијама, пројектима, као и учешће на манифестацијама и такмичењима које организују други вртићи), невладиним организацијама , са спортским клубовима итд.

Сарадња са средствима јавног информисања: у циљу промовисања рада Установе као и пружање сервисних информација сарадња са локалним информативним сервисом Љиг-инфо, „Гем-ТВ“из Лазаревца, РТС.

15. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Обезбеђивање и унапређење квалитета рада Установе реализује се континуирано кроз процесе праћења и вредновања програма образовања и васпитања, свих облика образовно- васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Ради осигурања квалитета рада у установи ће се вредновати целокупан живот и рад установе (услови, процеси, продукти), кроз главне аспекте рада односно, кључне области које су прецизније дефинисане подручјима вредновања и њиховим индикаторима кроз које се ближе дефинишу садржаји.

Вредновање квалитета осварује се и оствариваће се као самовредновање и спољашње вредновање.

Кључне области које ће се пратити и вредновати:

- програм (предшколски програм и годишњи план),
- васпитно – образовни рад (планирање и припремање, непосредан васпитно-образовни рад, ритам живљења у вртићу, средина за учење и развој),
- дечији развој и напредовање (подршка игри и учењу),
- подршка деци и породици (уважавање потреба и интереса породице, сарадња породице и вртића),
- етос (професионализам, атмосфера и међуљудски односи, сарадња са

- локалном заједницом),
- ресурси (људски, материјално-технички, финансијски),
- управљање, организација и осигурање квалитета (руковођење, организација рада установе, обезбеђивање квалитета);

У процесу самовредновања учествују стручни органи, савет родитеља, директор и орган управљања, док спољашње вредновање спроводе просветни саветници стручно-педагошким надзором. Поступак самовредновања подразумева континуирани рад Тима за самовредновање, избор предмета праћења за сваку радну годину, израда плана за самовредновање (активности, учеснике, време, инструменте и технике), обрада и анализа података, писање извештаја и акционог плана, едукације васпитача и медицинских сестара из области самовредновања и вредновања.

У нашој установи самовредновање се реализује на више нивоа, и то:

- целе Установе
- сваког објекта појединачно
- васпитних група
- посебних програма који се реализују у појединим групама

У зависности од сегмента вредновања за процену квалитета се користе различите стандардизоване и специфичне за потребе дате процене креиране методе и технике праћења и вредновања:

- непосредно посматрање, разговор, интервју, упитник, анкета, скале процене;
- анализа различите документације и евиденције настале у раду директора, васпитача, медицинских сестара, стручних сарадника, тимова, Колегијума, служби, и у сарадњи са родитељима (планови, програми, припреме, радне књиге, летопис, годишњи извештај о раду установе, финансијски извештај, извештај директора)
- стално праћење и посматрање деце, планирање и праћење процеса реализације, увида у ефекте, продукте (портфолио, скале праћења и напредовања деце)
- посете другим вртићима и установама, размена искустава са њима
- стручна истраживања сопствене праксе и презентација радова на различитим стручним скуповима.

Спољашње вредновање рада Установе спроводиће се кроз:

- консултације са просветним саветницима о усклађености програма и начина његове реализације,
- извештаје просветних саветника о извршеном стручно-педагошком надзору појединих сегмената васпитно-образовног процеса и процене нивоа његове остварености.

Годишњим планом рада установе, за сваку радну годину, конкретизује се кључна област праћења и самовредновања, и у складу са тим сви кораци и поступци који су одређени одабраним сегментом који је предмет процене.

На изради Предшколског програма учествовали:

1. Милица Стојановић, стручни сарадник- психолог
2. Јулијана Цвијановић, васпитач
3. Мирјана Поповић, васпитач
4. Сунчица Лазаревић, медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту
5. Далиборка Павловић, медицинска сестра васпитач

Директор:

Весна Трнинић

В. Трнинић

Председник Управног одбора

Гордана Обрадовић

Гордана Обрадовић

5

5

Република Србија
Предшколска установа „Каја“ Љиг
Бр.366
Љиг, 14.09.2017.г.

На основу члана 57 Закона о основама система образовања и васпитања и члана 37 Статута Предшколске установе „Каја“, Управни одбор Предшколске установе „Каја“ Љиг на седници одржаној 14.09.2017.године једногласно доноси

ОДЛУКУ
О усвајању Предшколског програма ПУ „Каја“ Љиг

Доноси

1. Усваја се Предшколски програм ПУ „Каја“ Љиг
2. Предшколски програм ПУ „Каја“ Љиг је у прилогу ове одлуке и представља њен саставни део.

Председник Управног одбора
Гордана Обрадовић

Гордана Обрадовић